

דבר המערכת

שם אתה ניצב

במשכים הקרים, מכוסי-הליל, של ישותך העצמית, ובעלת-המרחב אינך שואל עוד מי אתה, מי היית, מי תהיה. להווייתך העצמית מוחשך היום עדי ליל-נפש, עדי מחשכי-רוח, ובחרדת-הנפש אז תפנה אלי האור המתעצם מתוך מחשכים. (רודולף שטיינר, 1924)

קבצן בלוי, זקן ולבוש-סחבות התדפק לפני שנים רבות עד מאוד על דלתות ארמון העיר היוונית איתקה. לא היה זה אלא המלך עצמו ובכבודו, אֲדִיקְסָאוס. עשרים שנים תמימות עשה את מסעו מאז היום ההוא שבו יצא אלי מלחמת-טרויה.

עוד במאה השמינית לפני הספירה, הומרוס, המשורר היווני, היטיב לתאר באחד האפוסים, מנכסיה היקרים של התרבות האנושית, **האיליאדה והאודיסאה**, את מסעו המייגע. ואכן דרכו אינה חשוכת-מכשולים. גם בשעת שובו אל ביתו, פְּלֹפָּה, אשתו, אינה מזהה בו את אחובה. המשרתת הזקנה, אֲוִרִיקְלִיאָה, היחידה הרואה דברים לאשורם, מבינה כי לפניה ניצב מלך איתקה.

אך בימי-החסד ההם, על-אף המכשפות, הקיקלופים והמפלצות אשר אין מן הנמנע שיפגוש בדרכו, דלתות-הארמון נותרות פתוחות, קבלת-הפנים חמה, ואף מיטתו של השב אל ביתו עוד מחכה לו ניצבת כבדה במקומה כבראשונה. והאישה היא החלק האחר שרק למראית-עין נותר מאחור. עוד בלילה ההוא הם מתאחדים כמו לא נפרדו מעולם. בימים ההם, השיבה לעולם אינה מאוחרת מדי.

טְלֶמַכּוֹס, בנם של פְּלֹפָּה ואֲדִיקְסָאוס (העומד על ספה של שנתו העשרים-ואחת), משמש הוכחה אמיצה לאהבה שהשתמרה, לביוגרפיה אשר הגם שנטרפה לתקופה ממושכת, עדיין חוקיה ברורים, יציבים ומלאי-חיים. הסדר בעולם מתקיים ועל-אף כל המאבקים, הוא עומד כמשענת איתנה.

בגיבור האפי אפשר לראות דמות אדם אשר את דרכו הרוחנית הוא עושה באור-העולם. הוא לומד את סודותיו ואף-על-פי שהוא מגיע אל המקומות האפלים מכול, עד למשכנות השאול של הַדֵּס, עודנו חלק בלתי-נפרד מן ההתרחשות, ואת ההתחיות המחודשת שלו פעם אחר פעם אפשר לשייך למצב תודעתי שבו עדיין חי החיבור הטבעי של האדם והעולם, החומר והרוח, האני והאחר, החיים והמוות.

האומנם שאל את עצמו אֲדִיקְסָאוס במסעו ולו פעם אחת בצורה מודעת **מי אני? מה הייתי? מה אהיה?** ההיה זה לגביו צורך אמיתי? והיה אם שאל, האומנם היה עליו למצוא את התשובות בתוככי נפשו המיוסרת השרויה בעלטה?

אהבתו לפְּלֹפָּה האירה את דרכו כל שנות-המסע המפרך והעולם שנפרש לפניו בדמות כל הסכנות תדיר שמר עליו מן הכליה. האלוהי אשר בעולם, שהתגלה בכל נחל ובכל עץ, האיר את כל האפל והחשוך, להבטיחו מפני איום על קיומו. ישות טבעית שזרמה דרך כל הזמנים, היא היא אשר החזיקה בשבילו

את סוד-ההתמרה של התהליכי המשתנה דרך האין של המוות, אל הלידה החדשה.

וראו זה פלא: על-אף כל הצרות שארבו לאֲדִיקְסָאוס, אשר לבו של כל אדם מודרני היה מתחלחל בעטיין בבעתה, הוא יוצא לא אחת שלם ובלא פגע וכוחות-החיים אשר בו, על-אף בלויי סחבותיו, נותרים חזקים ומרשימים ואף גוברים על כל עשרות מחזריה העיקשים של פְּלֹפָּה.

האם בכל זאת לא נמצא בלבנו ולו געגוע קטן לקיקלופ הגס והמכוער, לסירנות, למכשפות ולמפלצות? ומי לא יקנא בו באֲדִיקְסָאוס הגיבור אשר חצה את סף-המוות והלידה החדשה וחזר כה שלם אל ביתו? אל אהבה אשר חיכתה לו שם במסירות אין-קץ ובכוחות-בחיים חזקים ומתחדשים?

בדרך החניכה העכשווית, על האדם לחפש אותם היצורים האיומים לא במקום אחר אלא בתוככי ישותו.

היום, נותרת ההווה שממנה נוצרנו חשוכה ואילמת. היא אינה מגלה לנו עוד את סודותיה ואינה מספרת לנו על-אודות עצמה. היא נותרת בחוץ גדולה, עצומה וקורנת וגם כאשר האדם מסוגל לראות בה את העקבות האלוהיות האדירות, הוא נותר בחשכה האיומה שלו עצמו, משום שנטל עצמו ממנה. האדם עקר עצמו בכאב ובסבל עצומים מן ההווה ומן השכינה.

אך את מה שנראה כחֶשֶׁךְ, אומר שטיינר, עלינו לחוות כחסד. בל נטעה: לא עוד החסד הניתן לנו מן העולם בכוח-הטבע אלא חסד שעל האדם לחצוב בעצמו בתוך לבו. כיום על האדם להכיר ולדעת את עצמו, בעזרת האחר. האחר הוא אור-העולם של ימינו, שאם-לא-כן ייוותר ה"אני" בחשכה. רק במפגש הזה תדלוק המנורה החדשה, בעזרתו של העולם בצורתו החדשה, בעזרת הקהילה שבה הוא חי ואותה הוא יוצר.

מסתבר כי החושך, העלטה האיומה, אינם אלא חסדיה של העת החדשה. הם הקול הקורא לאדם להתחיל וללכת במרחבים הנפשיים וליילד מתוכם את כוחות ה"אני" שלו. כי אם שלא יעשה כן, בלידתו הקשה והמאומצת את עצמו יהיה ה"אני" לאין.

על האדם ללדת את האינדיבידואליות שלו, כדי שלא ייטמע, יעלם ויתנדף באור-האלוהות וברוח-העולם. על אֲדִיקְסָאוס המלך האמיץ לפנות את מקומו לדמות ההלך המודרני, **דמותו של האדם החי בעולם ובו הוא פועל.**

כך תתהווה החירות, אשר בתחום החברתי אנו מזהים אותה עם המגזר השלישי, ובלעדיה לא ייתכנו חי-רוח בריאים וחי-הכלכלה יתנונו אף הם. בל נתור אחר עולם-הרוח במקומות רחוקים, באשר הוא כאן, מצוי עִמָּנוּ, בתוך החומר, בעשייה המקצועית, ביזמות, במפגש עם האחר. עלינו להמיר את המסע מלא-ההוד של מלך איתקה במסע היום-יומי שלנו, אשר לעתים נראה מבין בשימומו אך לאמתו של דבר אין יפה ומאתגר ממנו.

אנו מייחלים לחג של חושך, אור ולידה חדשה,

מיכל זיו קרמר

אדם עולם חיים לאור האנתרופוסופיה

כתב העת אדם עולם – חיים לאור האנתרופוסופיה
(לשעבר 'החיים האנתרופוסופיים בישראל')
הינו דו-ירחון לטיפוח תרבות האדם, אמנות החינוך
והתחדשות חברתית לאור האנתרופוסופיה

כתב העת מיועד להורים השולחים את ילדיהם למוסדות חינוך ולדורך, למי שפועל בהשראת האנתרופוסופיה, לסטודנטים לחינוך ולכל אלה שמתעניינים באנתרופוסופיה וחינוך ולדורך ורוצים לדעת מה חלקם בעיצוב תרבות האדם והעולם כאן ועכשיו, בדגש על חיינו במציאות הישראלית.

מחירי המנוי:

מנוי שנתי (6 גיליונות) 190 ש"ח
מנוי לסטודנטים ועובדי הוראה 170 ש"ח
מנוי קבוצתי (3 מנויים ומעלה) 150 ש"ח
מנוי חצי שנתי (3 גיליונות) 100 ש"ח
מנוי חו"ל 250 ש"ח
מנוי תורם 350 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ ודמי משלוח

להצטרפות התקשרו עוד היום 052-3482289 (נועם),
שלחו מייל לכתובת info@adamolam.com
או שלחו צ'ק לת"ד 3311 ירושלים 91033
רשימת חנויות המפיצות את כתב העת בגב הגיליון

מאמרים נבחרים באתר:
www.antro.co.il/AdamOlam

